

Kdy vzniklo náboženství?

Rožnov, Střítež: 11.8.2019

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Gn 4, 17 – 24

Text: Gn 4, 25 – 5, 4

I poznal opět Adam svou ženu a ta porodila syna a dala mu jméno Šét (to je Do klína vložený). Řekla: "Bůh mi vložil do klína jiného potomka místo Abela, kterého zabil Kain." Šétovi se narodil syn; dal mu jméno Enóš. Tehdy se začalo vzývat jméno Hospodinovo. Toto je výčet rodopisu Adamova: V den, kdy Bůh stvořil člověka, učinil jej k podobě Boží. Jako muže a ženu je stvořil, požehnal jim a v den, kdy je stvořil, dal jim jméno Adam (to je Člověk). Ve věku sto třiceti let zplodil Adam syna ke své podobě, podle svého obrazu, a dal mu jméno Šét. Po zplodění Šéta žil Adam ještě osm set let a zplodil syny a dcery.

Už jste si někdy položili otázku, kdy vzniklo náboženství? Náboženství je staré jako lidstvo samo. Ale nebylo tu vždycky. Když Bůh stvořil člověka, žádné náboženství neexistovalo. V ráji se totiž nikdo na Boha neptá, protože s ním komunikuje přímo. Žije s ním, rozmlouvá, potkává se s ním. Náboženství jakožto ptaní se na Boha, může existovat jen tam, kde Boha nevidíme a nevíme, kde je. Proto se na něj ptáme. Proto se po něm pídíme. Proto ho hledáme. A tehdy vzniká náboženství. V bibli je tato skutečnost přesně popsána.

Četli jsme: „Šétovi se narodil syn; dal mu jméno Enóš. Tehdy se začalo vzývat jméno Hospodinovo.“

Máme tady zachycen okamžik vzniku náboženství. Kdybychom chápali knihu Genesis historicky, pak bychom mohli vznik náboženství i přibližně datovat. Ale bible osahuje příběhy nadčasové, které platí v každé době. A tak i zde máme řečeno jen obecně, kdy dnes a denně vzniká mezi lidmi náboženství.

Ale začněme popořádku. Když se vás někdo zeptá, kolik synů měl Adam, co odpovíte? Většina lidí si vzpomene na Kaina a Ábela. Jak víme, prvorozený Kain zabil svého bratra, který se tak z jeho zorného pole vypařil jako obláček, což naznačuje i jeho jméno Ábel, Ani nestačil zanechat nějaké potomky. Naproti tomu Kain potomky měl. Usadil se v zemi Nód, česky v zemi bloudění, kde poznal svou ženu a ta porodila Enocha. Kain pro něj vybudoval celé město či svatyni, přesně tak, jak si počínají lidé, kteří si zbožstili své děti a snesli by jim modré z nebe. Enoch pak své dítě nazval už jen Írad, vlastně městský člověk. Jak si můžete přečíst v bibli, Kainovo potomstvo se pak vydalo velmi neblahým směrem: Lámech, který žil už se dvěma ženami, zplodil děti, které se orientovaly hlavně na živobytí, zábavu a rozkoš a také na moderní technologie. Lidskost se z takové společnosti vytratila. Lámech šel zcela ve stopách Kainových, a zpíval nenávistné písně o pomstě a smrti. S trochou nadsázky můžeme říci, že Kain položil základy moderní společnosti.

Tuto Kainovu linii vypravěč z ničeho nic opouští a vrací se zpět k Adamovi. Bohem stvořený Adam má dlouhý dech, a když to všechno vidí, chce začít znovu od začátku a lépe. Chce napravit, co způsobil. A tak čteme, že poznal opět Adam svou ženu a ta porodila syna a dala mu jméno Šét. Řekla: „Bůh mi vložil do klína jiného potomka místo Abela, kterého zabil Kain.“

Zatímco o Kainovi a Ábelovi většina lidí ví, třetího Adamova syna už zná jménem málokdo. A všechny ostatní Adamovy děti už nezná ani bible, jen píše, že Adam žil devět set třicet let, a během té doby zplodil syny a dcery. Nicméně právě ten třetí Adamův syn je velmi důležitý. Pro Adama představoval pokus o nový začátek. Jmenoval se Šét. Zatímco Kain své potomky, jak napovídají jejich jména, zasvětil rozmařilému životu ve městě, Adam se snaží vrátit k Božím záměru. Boží záměr vypadal takto: „V den, kdy Bůh stvořil člověka, učinil jej k podobě Boží. Jako muže a ženu je stvořil, požehnal jim a v den, kdy je stvořil,

dal jim jméno Adam (to je Člověk).“ Stvořený Adam už sice neumí sám stvořit dalšího nového člověka k Božím obrazu, ale přesto jde v Božích stopách. Čteme: „Ve věku sto třiceti let zplodil Adam syna ke své podobě, podle svého obrazu, a dal mu jméno Šét. To jméno znamená „Náhradník“. Náhradník za zabitého Ábela a za odrozeného psance Kaina. Šét pak pojmenovává svého syna Enoš, což opět znamená „člověk“. Vrací tak do svého rodu lidskost a ohled na člověka. Avšak na rozdíl od slova Adam (člověk), hebrejské slovo Enoš, rovněž označující člověka, už nezní tak hrdě, protože v sobě nese i lidskou slabost. Je totiž odvozeno od slova „být slabý“. Být pouhý člověk. A právě ve chvíli, kdy Šét dává svému synu jméno Enoš, pouhý člověk, zmíní vypravěč ono závažné: „tehdy se začalo vzývat jméno Hospodinovo.“

Ve chvíli, kdy si člověk uvědomí svou bídu, kdy si uvědomí, že přestal být obrazem Božím a je pouhým slabým člověkem, pouhým náhradníkem pravého člověka, kdy si uvědomí, že už nežije v ráji, zrodí se v jeho srdci touha po Boží blízkosti. Tehdy začíná vzývat jméno Hospodinovo.

Kéž bychom si vždycky včas uvědomili, že bez Boha jsme jen slabí lidé. A že návrat ke ztracenému ráji vede jen přes hledání Boha. Mnoho lidí jde cestou Kaina a jeho potomků. Ovšem to je cesta slepá. Když si přečtete v Novém zákoně Ježíšův rodokmen, který se táhne až k Adamovi, tak nevede přes Adamova syna Kaina, nýbrž přes Adamova syna Enoše. Tedy přes člověka pokorného, který si uvědomuje svou hříšnost, porušenost a slabost.

Jsme padlé, porušené stvoření a hledáme cestu zpět k Bohu. A tak, jako mnoho lidí jde cestou Kainovou, mnoho lidí jde i cestou Enošovou. Ve své odloučenosti od Boha vzývají Boží jméno a hledají Boha. Dělají to různě – proto je na světě tolik různých náboženství.

Ale Bůh člověka nenechává tápat ve tmě. Přichází nám naproti v novém Synu člověka, v novém Adamovi, tedy v Ježíši Kristu. Evangelium je dobrá zpráva o tom, že už nemusíme tápat a hledat Boha, kterého nevidíme. Nemusíme marně zkoušet, jak se dostat k Bohu. Smíme se vírou upnout k Ježíši Kristu, kterého nám dosvědčují očití svědkové, kteří jej viděli, slyšeli a dotýkali se jej. Ježíš se pro nás stává novým Adamem, novým obrazem Božím, v němž smíme spatřit své určení, ten pravý Boží záměr s člověkem a svůj pravý smysl života. Přál bych si, abychom všichni ten Boží obraz v Ježíši Kristu poznali a abychom se i my znovu zrodili ne z vůle člověka, ale z Boha jako Boží děti a jako nové Boží stvoření.

Modlitba: *Pane Ježíši, ty jsi ta cesta, pravda i život. Přicházíš nám naproti, abychom nebloudili na tomto světě jako psanci vyhnaní z ráje. Vracíš nás do společenství s Bohem. Věříme, že se s ním opět uvidíme tváří v tvář.*

Přímluvná modlitba: *Pane, prosíme tě o lidskost mezi lidmi. Požehnej práci humanitárních, zdravotnických a sociálních pracovníků, kteří se pokoušejí vrátit lidský rozměr do přetechnizované civilizace. Prosíme, obrať náš pohled od ekonomických ukazatelů k morálním zásadám ve společnosti. Dej, ať lidé upřednostňují dobré vztahy před majetnictvím a sobectvím. Prosíme, dej smysl a pravou náplň života lidem, kteří nevědí, jak nakládat se svým časem. Prosíme za lidi, kteří jsou ve vleku svých povinností, starostí a vášní. Prosíme také za všechny hledače duchovního rozměru života. Zjev jim pravdu evangelia, že ty přicházíš lidem v ústrety, ne jako mocný král, ale jako bližní, jako ten, kdo miluje a kdo pokládá svůj život za člověka. Pane Ježíši Kriste, děkujeme, že jsi otevřel lidem cestu zpět k nebeskému Otci, a že v tobě lidé naleznou opravdový život. Amen.*